

แบบรายงานการตรวจราชการระดับจังหวัด ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560

คณะที่ 1:

ตรวจราชการ วันที่ 20-22 กุมภาพันธ์ 2560

KPI : ร้อยละของเด็กอายุ 0-5 ปี มีพัฒนาการสมวัย

● สถานการณ์/สภาพปัญหา

การเฝ้าระวังพัฒนาการเด็กแรกเกิดถึง 5 ปี เพื่อให้มีพัฒนาการสมวัย โดยใช้ DSPM ทุกอำเภอมีการดำเนินงานครอบคลุมทุกพื้นที่ บุคลากรทุกสถานบริการ (รพ.สต. และ รพ.) ได้รับการอบรมฝึกทักษะการประเมินพัฒนาการเด็กด้วยเครื่องมือ DSPM รวมถึงพัฒนาศักยภาพไปยังครูผู้ดูแลเด็กในศูนย์เด็กเล็กทุกแห่ง และ ครูโรงเรียนอนุบาลทุกโรงเรียน

ในปีงบประมาณ 2558 - 2559 สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดแพร่ ได้จัดสรรงบประมาณในการจัดหาเครื่องมือและอุปกรณ์ในการประเมินพัฒนาการเด็กด้วย DSPM (Developmental Surveillance and Promotion Manual) ครอบคลุม รพ.สต. มีระบบส่งต่อเด็กที่มีปัญหาพัฒนาการล่าช้าอย่างชัดเจน พร้อมทั้งประชาสัมพันธ์ผ่านเจ้าหน้าที่สาธารณสุขทุกระดับถึงทักษะการเลี้ยงลูกด้วยหลักสูตร กิน กอด เล่น เล่า (2 ก 2 ล) ไปยังพ่อ-แม่ ผู้ปกครอง ครู ผู้ดูแลเด็ก

การติดตามสมรรถนะการประเมินพัฒนาการเด็กของบุคลากรสาธารณสุข ดำเนินการโดยทีมประเมินมาตรฐานอนามัยแม่และเด็ก จังหวัดแพร่ โดยการเยี่ยมพร้อมประเมินมาตรฐานในคลินิกฝากครรภ์ และ คลินิกสุขภาพเด็กดี ในด้านความรู้ ทักษะ ของบุคลากร รวมถึงอุปกรณ์ สถานที่ ข้อมูล เอกสาร ใน รพ. และ รพ.สต. ทุกแห่ง โดยแบ่งการติดตามทุกปี ละ 24 รพ.สต. ศูนย์เด็กเล็ก 24 แห่ง

● การดำเนินงานของพื้นที่ (Essential Task)

มาตรการดำเนินงานในพื้นที่	3 เดือน	6 เดือน	9 เดือน	12 เดือน
1. ประกาศนโยบายเรื่องพัฒนาการเด็กเป็นนโยบายจังหวัดแพร่	-ชี้แจงแนวทางการดำเนินงาน	-ติดตามผลการดำเนินงานของผู้บริหารในที่ประชุม กวป. -ผู้บริหารระดับอำเภอติดตามผลการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ในระดับตำบล	-ติดตามผลการดำเนินงานของผู้บริหารในที่ประชุม กวป. -ผู้บริหารระดับอำเภอติดตามผลการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ในระดับตำบล	-สรุปผลและวางแผนดำเนินการอย่างต่อเนื่อง
ผลลัพธ์ที่ต้องการ		ผู้บริหารรับทราบและตระหนัก พร้อมติดตามข้อมูลในพื้นที่		
ผลการดำเนินงาน				

2. ผู้บริหารติดตาม และตรวจสอบข้อมูล	-ชี้แจงแนวทางการดำเนินงาน	-มีการลงข้อมูลถูกต้อง ครบถ้วน 100%	-มีการลงข้อมูลถูกต้อง ครบถ้วน 100%	-สรุปผลและวางแผน ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง
ผลลัพธ์ที่ต้องการ		-ข้อมูลถูกต้อง ครบถ้วนทุกพื้นที่		
ผลการดำเนินงาน				
3. พัฒนาทักษะผู้ประกอบการ พัฒนาการเด็ก	-ชี้แจงแนวทางการดำเนินงาน	-อบรมทักษะการ ประเมินพัฒนาการ เด็กให้กับเจ้าหน้าที่ ครบทุก รพ.สต.	-อบรมทักษะการ ประเมินพัฒนาการเด็ก ให้กับเจ้าหน้าที่ครบทุก รพ.สต.	-สรุปผลและวางแผน ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง
ผลลัพธ์ที่ต้องการ	-ประชุมชี้แจงแนวทางการดำเนินงานทุกสถานบริการ	-ฟื้นฟูทักษะการ ประเมินพัฒนาการ เด็กให้กับเจ้าหน้าที่ ครบทุก รพ.สต.		
ผลการดำเนินงาน	-ประชุมชี้แจงแนวทางการดำเนินงาน ตัวแทนอำเภอละ 5 คน ในวันที่ 26 ตุลาคม 2559			

● ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดผลสำเร็จ

ตัวชี้วัด/ผลงาน		คปสอ.							
		เมือง	สูงเม่น	เด่นชัย	ลอง	วังชิ้น	ร้องกวาง	สอง	หนองม่วงไข่
1. ร้อยละของเด็ก อายุ 0-5 ปี มี พัฒนาการสมวัย	เป้าหมาย	371	259	148	190	180	197	192	72
	คัดกรอง	137	153	16	127	81	156	117	45
	สมวัย	122	131	13	113	78	138	102	36
		(89.05)	(85.62)	(81.25)	(88.89)	(96.3)	(88.46)	(87.18)	(80)
									รวม
									88

- สรุปประเด็นสำคัญที่เป็นความเสี่ยงต่อการทำให้การขับเคลื่อนนโยบายหรือการดำเนินงานไม่ประสบผลสำเร็จ (Key Risk Area/ Key Risk Factor) ซึ่งได้จากการวินิจฉัย ประมวล วิเคราะห์ สังเคราะห์ จากการตรวจติดตามจากการนิเทศ ติดตาม โดยการประเมินมาตรฐานงานอนามัยแม่และเด็กใน รพ.สต. พบว่าการให้ความสำคัญในการดำเนินงานอนามัยแม่และเด็ก ยังไม่เข้มข้น ไม่อาศัยหลักวิชาการในการดำเนินงาน ความรู้และทักษะที่ได้รับสถานบริการบางแห่งไม่มีการนำไปปรับปรุงคุณภาพบริการ ทำงานในรูปแบบเดิม ข้อมูลบางอย่างไม่ถูกต้อง ไม่เป็นปัจจุบัน

● ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ

ปัญหา / อุปสรรค / ปัจจัย ทำให้การดำเนินงานไม่บรรลุเป้าหมาย	ข้อเสนอแนะที่ให้อำเภอหรือหน่วยงานรับผิดชอบ
1.โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบางแห่ง มีข้อจำกัด เรื่องสถานที่และบุคลากรที่รับผิดชอบงาน ไม่สามารถบริการงานแม่และเด็กให้มีคุณภาพ จากทัศนคติ,ความไม่เข้าใจในเรื่องการส่งเสริมสุขภาพแม่และเด็ก บุคลากรหลายแห่งยังขาดทักษะ ในการให้บริการทั้งในคลินิกฝากครรภ์ และ คลินิกเด็กสุขภาพดี ไม่มีการปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานเพื่อคุณภาพ ทำงานในรูปแบบเดิม เช่น ระบบบริการคลินิกสุขภาพเด็กดีคุณภาพ บุคลากรมีน้อยให้บริการ 1 ครั้งต่อเดือน อุปสรรคให้บริการไม่เพียงพอ/ขาด/ไม่ได้มาตรฐาน สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดแพร่ ได้มีการจัดสรรงบประมาณสำหรับการจัดหาอุปกรณ์ ในการเสริมสร้างพัฒนาการแก่เด็กให้ทุก รพ.สต. 2.บุคลากรแม่และเด็ก หลายหน่วยบริการยังมีความรู้ที่ไม่เป็นปัจจุบัน เนื่องจากภาระงานมากขาดโอกาสเข้ารับการพัฒนาทักษะ และ ความรู้ใหม่ 3.ระดับอำเภอบางแห่งและระดับตำบลหลายแห่งเจ้าหน้าที่รับผิดชอบงานใหม่ ยังขาดทักษะและประสบการณ์ในการดำเนินงานศูนย์เด็กเล็ก เช่นการประสานงานผู้เกี่ยวข้องของอปท.เพื่อพัฒนามาตรฐานศูนย์เด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็กมีภาระงานมากด้านการจัดทำเอกสาร ซึ่งแต่ละหน่วยงานที่เป็นผู้ประเมินมีมาตรฐานการประเมินแตกต่างกัน จึงจำเป็นต้องจัดทำเอกสารหลายอย่าง โดยไม่ได้บูรณาการกัน	1.ควรมีการสนับสนุนสื่อให้ความรู้ตามหลักสูตรโรงเรียนพ่อแม่ อย่างต่อเนื่อง คือ ตั้งไข่ล้ม ตักตอก นิทานอีสป เนื่องจากครอบครัวไทยจำนวนมากไม่มีหนังสือนิทานสำหรับเด็ก 2.จัดหลักสูตรเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กทุกปี 3.ประสานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กำหนดนโยบายให้ศูนย์เด็กเล็กมีการเฝ้าระวังและคัดกรอง พัฒนาการเด็กปฐมวัยตามแนวทางของกระทรวงสาธารณสุข 4.กรมวิชาการทุกกรม ควรมีหลักสูตรอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะแก่บุคลากรอย่างต่อเนื่อง งบประมาณค่าเดินทาง ค่าที่พัก ค่าเบี้ยเลี้ยง ควรสนับสนุนให้กับบุคลากรในพื้นที่ 3.ศูนย์เด็กเล็กเป็นเป้าหมายในการดำเนินงานตามมาตรฐานของหลายหน่วยงานทั้ง มหาไทย/ศึกษาธิการ/สาธารณสุข ควรมีการบูรณาการกัน เพื่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและสอดคล้องกัน รวมถึงการประเมินรับรองมาตรฐาน ซึ่งเป็นการลดภาระงานของครูผู้ดูแลเด็กด้านการจัดทำเอกสาร จะได้ใช้เวลาไปในการอบรมเลี้ยงดูเด็กส่งเสริมสุขภาพ/พัฒนาการเด็ก ได้อย่างเต็มที่ และศูนย์อนามัยควรมีการประสานการดำเนินงานกับจังหวัดให้ชัดเจนถูกต้อง และต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะตอนนโยบาย/ต่อส่วนกลาง/ต่อผู้บริหาร/ต่อระเบียบ กฎหมาย

- 1.สื่อในการสนับสนุนหลักสูตร กิน กอด เล่น เล่า (2 ก 2 ล) ควรสนับสนุนให้ทุกปีเช่นเดียวกับสมุดบันทึกสุขภาพแม่ และเด็ก (สมุดสีชมพู)
- 2.นโยบายการส่งเสริมสุขภาพเด็กตั้งแต่ 6 เดือน – 5 ปี ด้วยการให้น้ำนมเสริมธาตุเหล็กเพื่อป้องกันภาวะโลหิตจางจากการขาดธาตุเหล็ก ควรเป็นนโยบายระดับกระทรวง
- 3.หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานในศูนย์เด็กเล็ก ซึ่งมีนโยบายสนับสนุนการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กน้อยไปสู่มาตรฐานศูนย์เด็กเล็กคุณภาพ-ปลอดภัย คือ กรมอนามัย กรมควบคุมโรคและกรมสุขภาพจิต ควรประสานการดำเนินงานกันให้ชัดเจนและควรจัดเวทีชี้แจงให้หน่วยงานระดับจังหวัดรับทราบเกี่ยวกับแนวทางในการดำเนินงานเพื่อย้ำเตือนการปฏิบัติให้เป็นมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ พร้อมทั้งควรมีหนังสือแจ้งเวียนจากกระทรวงใช้อ้างอิงเพื่อการประสานงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย
4. การบริหารจัดการศูนย์เด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรจะผลักดันเป็นนโยบายสาธารณะของอปท. โดยให้มีการบูรณาการภายในกองการศึกษาและกองสาธารณสุข ที่จะพัฒนาให้ศูนย์เด็กเล็กมีคุณภาพทั้งด้านการศึกษาและด้านสาธารณสุข รวมถึงควรมีการบูรณาการกันของทุกหน่วยตรวจสอบรับรองมาตรฐานด้วย

5. กระทรวงศึกษาธิการควรผลักดันให้สถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนเข้าร่วมโครงการศูนย์เด็กเล็กคุณภาพและศูนย์เด็กเล็กปลอดโรค เพื่อให้เด็กปฐมวัยได้รับการส่งเสริมพัฒนาให้เป็นไปในแนวทางเดียวกันทั่วประเทศ

ผู้รายงาน ไพรินทร์ เรืองจันทร์

ตำแหน่ง นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ

โทร.084-6001678

e-mail : aompairin@hotmail.com